

NOTAT

22. juni 2011

J.nr.

Ref. FGN

Energiforsyning

Side 1/3

Energistrategi 2050 og energipolitiske aftaler

Energistrategi 2050 rummer en række konkrete forslag til nye initiativer for perioden frem mod 2020, som udgør regeringens udspil til en ny energiaftale for perioden efter 2011. Ifølge regeringens aftale fra 2008 med S, DF, SF, RV og Ny Alliance om den danske energipolitik i perioden 2008-11 skal parterne inden udgangen af 2010 drøfte supplerende initiativer for perioden efter 2011. Det fremgår endvidere af 2008 aftalen, at ”parterne er ... frit stillede til at gå ind for højere målsætninger for perioden efter 2011. Ændring af konkret aftalte initiativer kræver dog enighed.”

I det følgende gennemgås en række af de initiativer i regeringens Energistrategi 2050, som har berøring til tidligere indgåede energipolitiske aftaler.

Energieffektivisering

I Energistrategi 2050 foreslår regeringen at øge indsatsen for energieffektivisering, således at især energiselskabernes energispareindsats øges betydeligt. I energiaftalen fra 2008 er der aftalt initiativer for perioden frem til 2011 vedrørende energibesparelser og effektivisering. Det indgår desuden i aftalen, at bruttoenergiforbruget skal falde med 4 pct. frem til 2020 i forhold til 2006. Parterne bag energiaftalen fra 2008 er bundet af målsætningen på de fire procent samt de konkrete aftalte tiltag.

Vedvarende energi

Med de foreslåede initiativer i Energistrategi 2050 vurderes andelen af vedvarende energi at nå op på godt 33 pct. i 2020 mod ca. 20 pct. i 2009. Dermed bidrager strategien til, at Danmark overopfylder EU-målsætningen om 30 pct. VE i 2020 med godt 3 procentpoint. I 2008-aftalen indgik, at ”Resultatet af EU’s byrdefordeling for vedvarende energi vil være bindende for dansk energipolitik frem mod 2020.” Der er en række bindinger på de konkrete initiativer, som er aftalebelagt, jf. øvrige punkter i dette notat.

Vindmøller

I Energistrategi 2050 foreslår regeringen udbud af en havmøllepark på Kriegers Flak, udbud af kystnære havmølleparker samt initiativer til øget udbygning med møller på land.

2008-aftalen fastlægger støtten til vindmøller på land, herunder bl.a. gennemførelse af en værditabsordning for naboer til nye vindmøller. Derudover blev der indgået aftale om havmøllepark ved Anholt. Ændringer i forhold til støttemodellen for landvindmøller samt Anholt-projektet forudsætter enighed mellem parterne.

Biomasse på de centrale kraftværker

Et centralt forslag i Energistrategi 2050 er øget incitament til skift fra kul til biomasse på centrale værker via øget aftalefrihed mellem producenter og aftagere. Initiativet indebærer en ændring af varmforsyningslovens prisbestemmelser således, at prisfastsættelsen af varme ved anvendelse af biomasse ikke er begrænset af hvile-i-sig-selv-reglerne. I den såkaldte reform-opfølgningss aftale af 22. marts 2000 mellem regeringen (S og RV), V, KF, SF, CD og KrF blev rammerne for varmforsyningen aftalt, herunder hvile-i-sig-selv reglerne. Den foreslåede ændring af varmforsyningsloven fordrer enighed mellem parterne.

Frit brændselsvalg

I Energistrategi 2050 foreslår regeringen at afskaffe begrænsningerne af det frie brændselsvalg for mindre værker uden for den kvote-belagte sektor således, at de kan udskifte naturgasen med biomasse. I aftalen af 29. marts 2004 mellem regeringen og S, SF, RV og KD vedr. vindenergi og decentral kraftvarme mv. indgik, at ”Varmeforsyningsloven ændres således, at de naturgasfyrede decentrale kraftvarmeværker indtil videre ikke ved spids- og reservelast kan udskifte afgiftsbelagt med afgiftsfrit brændsel.” Med den nuværende afgiftsstruktur vil det kræve enighed med parterne bag 2004 aftalen at gennemføre frit brændselsvalg. Under forudsætning af, at der indføres forsyningssikkerhedsafgift på biomasse, vil det efter aftalens ordlyd være foreneligt med 2004-aftalens ordlyd at indføre frit brændselsvalg, men det må bero på parternes fortolkning, om der er foreneligt med aftalens hensigt.

Biogas

I Energistrategi 2050 foreslår regeringen forbedrede rammer om produktion af biogas. Regeringen lægger op til at udbrede støtten til flere anvendelser (proces, transport, naturgasnettet) og øge støtten til husdyrgødningsbaseret biogas. Samtidig lægger regeringen op til at omlægge støtten, således at en større del gives til produktionen af biogas og mindre del til anvendelsen af biogas i kraftvarme.

Støtten til biogas anvendt i kraftvarmeværker er omfattet af 2008-aftalen. Energistrategi 2050 indebærer, at regeringen øger det samlede niveau for støtten især via støtte til produktion af biogas, men reducerer tilskuddet til anvendelse i kraftvarme, som er aftalebelagt med 2008-aftalen.

Støtten til naturgasnettet og forøgelse af anlægsstøtte er aftalebelagt mellem regeringen og DF i Grøn Vækst. Støtten til proces og transport er ikke aftalebelagt.

Transport

Energistrategi 2050 indeholder forslag om tvungen iblanding af 10 pct. biobrændsel i 2020 og pulje til opstilling af ladestandere. I 2008-aftalen indgår, at regeringens målsætning er, at biobrændstoffer mv. skal udgøre 5,75 pct. i 2010 samt 10 pct. i 2020 af brændstofanvendelsen i landtransport. EU's målsætning er 10 pct. VE i transport i 2020. Fsva. biobrændstoffer er regeringens forslag i overensstemmelse med 2008-aftalen, ifølge hvilken parterne er ”frit stillede til at gå ind for højere målsætninger efter 2011”.

Finansiering

I Energistrategi 2050 foreslår regeringen fuld finansiering af pakken af initiativer. Øget energieffektivisering i bygninger og erhverv finansieres over energiselskabernes tariffer. Nye initiativer til udbygning med vedvarende energi finansieres over PSO-ordningen på elområdet.

Dertil kommer en ny gas PSO-ordning. Det statslige afgiftstab ved reduceret forbrug af fossile brændsler finansieres ved indførelse af en forsyningssikkerhedsafgift. Øvrige nye initiativer finansieres med en omdisponering af eksisterende bevillinger på energi- og klimaområdet, herunder resterende midler fra den eksisterende skrotningsordning for oliefyr. Finansiering er ikke omfattet af 2008-aftalen. Oliefyrsskrotningsordningen er aftalt som led i aftalerne om FL2010.

Udredninger og analyser

I Energistrategi 2050 foreslås en række udredninger og analyser. Iværksættelse af udredninger og analyser berører ikke indgåede aftaler – først det øjeblik de pågældende analyser fører til forslag om ny regulering (jf. vindmølleafregning).